

KARTA PRZEDMIOTU

Kod przedmiotu	0541-2MAT-D37-PedOW	
Nazwa przedmiotu w języku	polskim	Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza
	angielskim	Pedagogy of care and upbringing

1. USYTUOWANIE PRZEDMIOTU W SYSTEMIE STUDIÓW

1.1. Kierunek studiów	Matematyka
1.2. Forma studiów	Studia stacjonarne
1.3. Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia
1.4. Profil studiów*	Ogólnoakademicki
1.5. Specjalność*	Nauczycielska
1.6. Jednostka prowadząca przedmiot	WPiA, IES
1.7. Osoba/zespół przygotowująca/y kartę przedmiotu	dr Agata Jopkiewicz, mgr Paweł Garbuzik
1.8. Osoba odpowiedzialna za przedmiot	dr hab. prof. UJK Paulina Forma
1.9. Kontakt	paulina.forma@ujk.edu.pl

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

2.1. Przynależność do modułu	Specjalnościowy 1
2.2. Język wykładowy	Język polski
2.3. Semestry, na których realizowany jest przedmiot	3
2.4. Wymagania wstępne*	brak

3. SZCZEGÓŁOWA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

3.1. Forma zajęć	Wykłady 10 godzin, ćwiczenia 15 godzin	
3.2. Miejsce realizacji zajęć	Zajęcia poza pomieszczeniami dydaktycznymi UJK	
3.3. Forma zaliczenia zajęć	Zaliczenie z oceną, zaliczenie z oceną (wykład, ćwiczenia)	
3.4. Metody dydaktyczne	Wykład – wykład konwersatoryjny Ćwiczenia: praca ze źródłem drukowanym, praca grupowa, dyskusja prezentacja filmu	
3.5. Wykaz literatury	podstawowa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pyrzyk I. J., <i>Wprowadzenie do pedagogiki opiekuńczej</i>, Włocławek, WSH-E, 2006. 2. Kępiński Cz., <i>Praca opiekuńczo – wychowawcza w szkole i innych instytucjach oświatowych</i>, Lublin 2005. 3. Wosik-Kawala D. red., <i>Rodzinne i instytucjonalne środowiska opiekuńczo-wychowawcze</i>, wyd. UMC-S, Lublin 2011. 4. Gajewska G., <i>Pedagogika opiekuńcza, elementy metodyki</i>, Zielona Góra, "Gaja", 2009. 5. Badora S., Stojeczka – Zuber R., <i>Pedagogika wobec problemów opieki i resocjalizacji</i>, PWSZ, Tarnobrzeg 2007.
	uzupełniająca	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kwieciński Z. i Śliwerski B. red., <i>Pedagogika. Podręcznik akademicki</i>, t. 1 i 2, Warszawa 2003.

4. CELE, TREŚCI I EFEKTY KSZTAŁCENIA**4.1. Cele przedmiotu**

- C1. Zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami z zakresu pedagogiki opiekuńczej, jej miejscem wśród nauk pedagogicznych i historią opieki nad dzieckiem.
- C 2. Przedstawienie studentom współczesnego systemu opieki nad dzieckiem trwale i czasowo pozbawionym opieki.
- C3. Wykształcenie umiejętności podejmowania działań pomocowych.

4.2. Treści programowe

Wykład / 10 godzin /

Opieka i opieka nad dzieckiem. Opieka jako kwestia społeczna i socjalna. Opieka nad dzieckiem: opieka naturalna, opieka społeczna, opieka jako kwestia etyczno-moralna, opieka kulturowa. Podstawowe problemy w opiece nad dzieckiem.

Odpowiedzialność rodziców w opiece nad dzieckiem. Władza rodzicielska – treści władzy rodzicielskiej. Podstawowe problemy w wypełnianiu treści władzy rodzicielskiej – zagrożenia dzieciństwa. Kwestie ograniczeń i pozbawiania władzy rodzicielskiej.

Sieroctwo naturalne i społeczne. Skutki sieroctwa dla rozwoju dzieci. Zjawisko euro- sieroctwa. Zastępcze formy opieki nad dziećmi. Rodziny zastępcze – rodzaje i funkcje. Rodziny adopcyjne – rodzaje i warunki funkcjonowania. Placówki opiekuńczo wychowawcze z ciągłą opieką nad dziećmi. Placówki wspierające opiekę nad dziećmi w środowisku otwartym.

Opieka nad dzieckiem w szkole. Funkcja opiekuńcza szkoły na tle innych funkcji. Wsparcie socjalne dla dzieci w szkole. Pomoc pedagogiczno- psychologiczna w szkole – zadania, znaczenie. Kwestie zdrowia fizycznego i psychicznego dzieci.

Ćwiczenia audytoryjne / 15 godz. /

Różnorodność ujęć kwestii opieki nad dzieckiem. Pedagogika opiekuńcza jako kierunek pedagogiki społecznej – podstawowe koncepcje. Humanistyczne podejście do kwestii opieki. Opieka jako kategoria pomocy. Opieka jako kompensacja.

Społeczne środowisko wychowawcze i jego znaczenie w rozwoju dziecka. Rodzaje środowisk wychowawczych – procesy opieki, socjalizacji i wychowania. Rodzina jako podstawowe środowisko wychowawcze – funkcje, typy rodzin, modelowanie wychowawcze w rodzinie. Zdrowa rodzina.

Władza rodzicielska – prawa rodzicielskie. Dysfunkcje, dewiacje, patologie – zagrożenia dzieciństwa w rodzinie, negatywna socjalizacja. Sieroctwo naturalne i społeczne. Dzieci opuszczone i wykorzystywane, euro- sieroctwo.

Wychowanie, opieka i pomoc społeczna w poglądach pedagogów XX w.

Formy opieki nad dzieckiem w Polsce. Wychowankowie rodzinnych i zakładowych form opieki nad dzieckiem. Rodzina adopcyjna jako forma opieki nad dzieckiem osieroconym. Rodzina zastępcza jako środowisko wychowawcze. Wioski SOS i rodzinne domy dziecka jako forma opieki nad dzieckiem osieroconym. Placówka interwencyjna – jej organizacja, funkcje i zadania. Placówki wsparcia dziennego i ich rola we wspomaganiu dzieci.

Tendencje i problemy w opiece nad dzieckiem w skali globalnej. Cele i zadania w opiece nad dzieckiem w świetle Konwencji o Prawach Dziecka. Problemy przemocy wobec dzieci, wykorzystywania dzieci, dzieci w sytuacji wojny i migracji.

4.3. Przedmiotowe efekty kształcenia

Efekt	Student, który zaliczył przedmiot	Odniesienie do kierunkowych efektów kształcenia
w zakresie WIEDZY :		
W01	Student zna podstawowe pojęcia z zakresu pedagogiki opiekuńczej oraz systemy opiekuńczo – wychowawcze wybitnych pedagogów polskich	NAU2/3_W03
W02	Student zna główne środowiska wychowawcze, ich specyfikę dynamikę zmian	NAU2/3_W05
W03	Student zna współczesny system opieki nad dzieckiem, jego uwarunkowania prawne i środowiskowe	NAU2/3_W07
w zakresie UMIEJĘTNOŚCI :		
U01	Student potrafi wskazać placówki opieki zastępczej i określić uwarunkowania ich funkcjonowania	NAU2/3_U02
U02	Potrafi ocenić przydatność typowych metod do realizacji zadań opiekuńczo-wychowawczych	NAU2/3_U07
w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH :		
K01	Jest wrażliwy na krzywdę dziecka, jest przekonany o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań dydaktycznych, opiekuńczych i wychowawczych w środowisku społecznym oraz wykazuje aktywność w realizacji zadań zawodowych wynikających z pełnionej	NAU2/3_K02

4.4. Sposoby weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia

Efekty przedmiotowe (symbol)	Sposób weryfikacji (+/-)																		
	Egzamin			Kolokwium*			Projekt*			Aktywność na zajęciach*		Praca własna*		Praca w grupie*		Inne Sprawozdania, portfolio			
	ustny/pisemny *																		
	Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć		Forma zajęć		Forma zajęć		Forma zajęć			
	W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	...	Zajęcia praktyczne
W01				+	+					+	+			+					
W02				+	+					+	+			+					
W03				+	+					+	+			+					
U01				+	+					+	+			+					
U02				+	+					+	+			+					
K01								+							+				

*niepotrzebne usunąć

4.5. Kryteria oceny stopnia osiągnięcia efektów kształcenia

Forma zajęć	Ocena	Kryterium oceny
wykład	3	50 % obecności
	3,5	60 % obecności
	4	70 % obecności + aktywność
	4,5	80 % obecności + aktywność
	5	90 % obecności + aktywność
ćwiczenia	3	Przygotowanie określonej tematyki + 51 -60 % pkt. z kolokwium
	3,5	Przygotowanie określonej tematyki + 61 -70 % pkt. z kolokwium
	4	Przygotowanie określonej tematyki + 71 -80 % pkt. z kolokwium
	4,5	Przygotowanie określonej tematyki + 81 -90 % pkt. z kolokwium
	5,0	Przygotowanie określonej tematyki + od 91 % pkt. z kolokwium
(zajęcia praktyczne)	3	
	3,5	
	4	
	4,5	
	5	

5. BILANS PUNKTÓW ECTS – NAKŁAD PRACY STUDENTA

Kategoria	Obciążenie studenta
	Studia stacjonarne
LICZBA GODZIN REALIZOWANYCH PRZY BEZPOŚREDNIM UDZIALE NAUCZYCIELA /GODZINY KONTAKTOWE/	26
Udział w wykładach*	10
Udział w ćwiczeniach, konwersatoriach, laboratoriach*	15
Udział w egzaminie/kolokwium zaliczeniowym*	1
Inne (jakie?)*	

SAMODZIELNA PRACA STUDENTA /GODZINY NIEKONTAKTOWE/	4
<i>Przygotowanie do wykładu*</i>	
<i>Przygotowanie do ćwiczeń, konwersatorium, laboratorium*</i>	2
<i>Przygotowanie do egzaminu/kolokwium*</i>	2
<i>Zebranie materiałów do projektu, kwerenda internetowa*</i>	
<i>Opracowanie prezentacji multimedialnej*</i>	
<i>Inne (jakie?)*</i>	
ŁĄCZNA LICZBA GODZIN	30
PUNKTY ECTS za przedmiot	1

**niepotrzebne usunąć*

Przyjmuję do realizacji (data i podpisy osób prowadzących przedmiot w danym roku akademickim)

.....